

Onderwerp: **Cultuurhistorisch beleid.**

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

1. kennis te nemen van de 'Notitie Cultuurhistorisch beleid';
2. in te stemmen met de 'Archeologische waarden- en verwachtingenkaart' als archeologisch toetsingskader bij ruimtelijke ontwikkelingen;
3. in te stemmen met het waarborgen van de landschappelijk waardevolle gebieden als aangegeven op de 'Cultuurlandschappelijke waardenkaart' en deze te hanteren als toetsingskader voor ruimtelijke ontwikkelingen;
4. in te stemmen met de 'stedebouwkundig waardevolle gebieden' als weergegeven in de 'Historische stedebouwkundige waardenkaart' en de aangegeven 'vast te leggen kenmerken' in de bijbehorende Tabel, en deze te hanteren als toetsingskader voor ruimtelijke ontwikkelingen;
5. in te stemmen met het toevoegen van een vrijstellingsgrens voor archeologisch onderzoek voor 'historische erven', als weergegeven op de 'Archeologische waarden- en verwachtingenkaart', met een ondergrens van 100 m² voor grondverstorende werkzaamheden die dieper gaan dan 30 cm;

1. Inleiding

Per 1 januari 2012 is het wettelijk verplicht om in de toelichting op een bestemmingsplan een beschrijving op te nemen hoe met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden en in de grond aanwezige of te verwachten monumenten rekening is gehouden. De gemeente Barneveld heeft – in lijn met andere gemeenten in onze regio - daarom een proces opgestart om bestaande kennisdocumenten te actualiseren en waar nodig nieuwe kennis op te bouwen. In 2017 werd dit proces afgerond. Uit deze documenten blijkt opnieuw, en meer in detail dan voorheen, hoe rijk de gemeente Barneveld aan erfgoed is.

Voor het cultuurhistorisch beleid hoeft er geen volledig nieuw beleidsveld vastgesteld te worden. De gemeente Barneveld heeft al actief beleid voor meerdere (deel)beleidsvelden, zoals archeologie, landschap, monumentenzorg en stedebouw. Het hoofddoel van het cultuurhistorisch beleid is actualisering en afstemming van het beleid op de meest recente kennis en het verbinden van diverse aspecten van de cultuurhistorie.

In de bijgevoegde 'Notitie Cultuurhistorisch beleid', zie bijlage 1, is voor de verschillende beleidsvelden aangegeven wat de voorgestelde beleidsaanpassingen zijn. Hiervoor wordt onderscheid gemaakt in de beleidsvelden:

- Archeologie;
- Cultuurlandschap;
- Historische stedebouw.

Het bestemmingsplan is, zoals in het Bro is aangegeven, het primaire instrument om cultuurhistorische waarden te borgen. In de diverse bestemmingsplannen gebeurt dit ook. De nu voorgestelde beleidswijzigingen worden dan ook verwerkt in een herziening van de betreffende bestemmingsplannen. Daarnaast worden de historisch stedebouwkundige kwaliteiten opgenomen bij de herziening van de Welstandsnota en welstandskaat. Ook zullen de opgedane informatie en kwaliteiten worden opgenomen in de gemeentelijke werkprocessen. En zal de gemeente deze informatie aan initiatiefnemers en adviseurs uitdragen als inspiratiebron voor ruimtelijke ontwikkelingen.

2. Door de raad gestelde kaders

Bestemmingsplannen, Archeologische waarden- en verwachtingenkaart 2008 en het raadsbesluit tot aanpassing van archeologische ondergrenzen van september 2010.

3. Effect

a) Meetbaar effect:

Voor het Cultuurhistorisch beleid zijn voor de diverse beleidsvelden de waarderingskaarten opgesteld en/of geactualiseerd en is het beleid op elkaar afgestemd.

b) Maatschappelijk effect:

Cultuurhistorisch waardevolle elementen en gebieden worden op zorgvuldige wijze beschermd bij ruimtelijke ontwikkelingen.

4. Argumenten

2.1 De nieuwe archeologische waarden- en verwachtingenkaart geeft veel specifiekere weer waar archeologisch onderzoek nodig is

De archeologisch waardevolle gebieden worden beschermd door de waarden- en verwachtingenkaart zoals die in 2008 is vastgesteld. Met de geactualiseerde archeologische waarden- en verwachtingenkaart en de onderliggende onderzoeken en analyses zijn de te beschermen gebieden veel specifiek in kaart gebracht. Dit levert een meer specifiek en betrouwbaarder model op om te beoordelen of archeologisch onderzoek bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen noodzakelijk is. Dit leidt tot minder gebieden met een onderzoeksplicht.

3.1 Met de Cultuurlandschappelijke waardenkaart worden de bestaande vastgelegde landschappelijk waardevolle gebieden geactualiseerd

In het bestemmingsplan Buitengebied 2012 zijn landschappelijk waardevolle gebieden beschermd met een dubbelbestemming. Het gaat om waardevolle gebieden met betrekking tot beplanting, verkaveling, openheid en reliëf. Met de nieuwe Cultuurlandschappelijke waardenkaart en de onderliggende analyse zijn deze waardevolle gebieden meer in detail onderzocht en aangepast. Zo kan op een meer gerichte manier de waardevolle gebieden worden beschermd.

4.1 Met de historische stedenbouwkundige waardenkaart worden waardevolle kenmerken beschermd bij ruimtelijke ontwikkelingen

Na onderzoek van de stedenbouwkundige structuren in de dorpskernen van de gemeente is op basis van stedenbouwkundige en architectonische kwaliteiten een lijst met waardevolle gebieden ontstaan. Per gebied zijn daarbij de te beschermen waardevolle kenmerken weergegeven, waar rekening mee moet worden gehouden bij ruimtelijke ontwikkelingen.

5.1 Historische erven zijn archeologisch van belang

Vanuit archeologisch oogpunt zijn vooral de erven die van voor 1700 dateren van belang. Onderzoek van deze vroege erven kan tot nieuwe inzichten leiden met betrekking tot de bewonings- en ontginningsgeschiedenis van de regio. Om deze reden is een selectie gemaakt van erven die ouder zijn dan 1700. Of archeologisch onderzoek noodzakelijk is hangt onder andere af van de mate van bebouwing. Voor deze erven wordt uitgegaan van de wettelijk vastgestelde vrijstellingsgrens van 100 m².

5. Uitvoering

Planning:

Het Cultuurhistorisch beleid en de vastgestelde kaarten zullen worden opgenomen in een herziening van de betreffende bestemmingsplannen en van de welstandsnota.

Communicatie:

Voor de in het proces betrokken bewoners en adviseurs op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling zal een informatiebijeenkomst worden georganiseerd. Daarnaast zullen de opgestelde rapporten en kaarten digitaal beschikbaar worden gesteld via website(s).

Burgemeester en wethouders van Barneveld,
de secretaris, de burgemeester,
H.F.B. van Steden dr. J.W.A. van Dijk

Bijlagen:

Bijlage 1 Notitie Cultuurhistorisch beleid

Bijlage 2 Archeologische waarden- en verwachtingenkaart

Bijlage 3 Cultuurlandschappelijke waardenkaart

Bijlage 4 Tabel historische stedenbouwkundige waardenkaarten

Bijlage 5 Historische stedenbouwkundige waardenkaarten (3 kaarten_A; B en C)